BIBLIOTECA CENTRALA
„ASOCIATIUNII"
SIBIIU

Anul al 57-lea
8 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei
Taxa poştală plătită în numerar conform aprobării Dir. G-le P. T. T. Nr. 24.404/939

Nr. 200 Marţi 23 Iulie 1940
8 Pagini P IIII

UNIVERSUL

ABONAMENTE IN ŢARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poştal şi valuta

ABONAMENTE IN ŢARA pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. şi UNIV. LITERAR câte 220 lei UNIV.-SPORT 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

CELE DIN URMA ŞTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE
REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: BUCUREŞTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACTIE: 3.30.15

DIRECTOR ŞI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

IN LUPTĂ CU GREUTĂŢILE

Paralel cu grija pentru păstrarea liniştei şi ordinei interne, trebue să meargă, neapărat, grija pentru păstrarea bunei rânduelі în viaţa economică şi financiară a ţării.

Până acum, să mulţumim lui Dumnezeu, că în cursul anilor grei pe cari îi trăim de un bun soroc de vreme, norocul ne-a ajutat să avem recolte mulţumitoare, la care adăogându-se şi o politică economică şi financiară adaptată situaţiunilor în continuă desfăşurare, am putut întreţine ritmul necesar activităţilor productive şi în acelaş timp asigura statului încasări din an în an mai sporite.

Dar astăzi împrejurările se înrăutăţesc. Prelungirea stărilor de război aduce pretutindeni sporirea şi înteţirea greutăţilor. Stocurile mărfurilor şi materiilor de import se subţiază, iar greutăţile de aprovizionare se măresc, ceea ce fatal va face ca potenţialul de producţie al ţării să se resimtă.

Nu trebue să uităm, pe de altă parte, că recolta agricolă, datorită condiţiunilor meteorice excepţional de neprielnice, ne oferă anul acesta rezerve cu mult prea reduse, ca să ne putem sprijini temeinic pe ele, ceeace ridică, fireşte, o serie de probleme din cele mai serioase pentru conducătorii destinelor noastre economice şi financiare.

Toată greutatea trebue pusă, aşa dar, pe menţinerea echilibrului economic şi a ordinei financiare, care trebue să ne asigure, odată cu îndestularea pieţii interne şi a nevoilor armatei, menţinerea echilibrului bugetar. Să ne ferim de orice început de zdruncinare sau de măcinare a echilibrului economic şi financiar, în aceste împrejurări, căci odată cu apariţia primelor semne de dezordine economică şi financiară, situaţia va fi mult mai anevoe de refăcut.

Intr'o conferinţă ţinută cu colaboratorii săi dela finanţe, noul vistiernic a fixat programul de activitate al organelor financiare executive în vederea menţinerii încasărilor la nivelul cerut de evaluările bugetare, dar, în acelaş timp, a dispus şi o serie de măsuri menite să îndulcească tratamentul în executarea unor categorii de contribuabili: interzicerea executărilor imobiliare pentru debite sub 25.000 lei şi suspendarea celor începute, lăsându-se debitorilor posibilitatea de a le achita din alte venituri; scăderea cheltuielilor de judecată pentru cei cari vor să achite întregul debit, tocmai pentru a înlesni contribuabililor achitarea lui; suspendarea executărilor contra celor concentraţi şi a familiilor lor.

Desconcentrările nouilor serii anunţate; eliberarea de autovehicule, tractoare agricole, cai şi căruţe; asigurarea colaborării armatei, a premilitarilor şi voluntarilor organizaţi în echipe la efortul agricol; împuternicirea prefecţilor de a conduce pe teren şi a lua toate măsurile locale în legătură cu aplicarea acestei mobilizări agricole, ne dau speranţa că rodul câmpului va fi la timp recoltat, spre a putea împlini nevoile mari ale populaţiei şi ale angajamentelor noastre de schimb.

DISCURSUL CANCELARULUI HITLER

Hotărîrea Cancelarului Reichului de a vorbi Reichstagului german a fost aşteptată cu nerăbdare de toţi aceia cari în ultimul moment fuseseră înştiinţaţi de acest eveniment, iar rezumatul cuvântării, transmis prin Radio de agenţia oficială germană D. N. B. în noaptea istorică de Vineri 19 Iulie, a fost ascultat cu multă înfrigurare.

In tensiunea care domneşte azi în Europa şi aproape în lumea întreagă, pe urma răsunătoarelor fapte de arme săvârşite în cele din urmă zece luni de Germania, această cuvântare constitue un eveniment de o covârşitoare importanţă pentru orice om, pentru orice ţară, pentru orice continent.

Suntem în ajun de a se hotărî soarta Europei, poate chiar a lumei, pentru o mie de ani de aci înainte, după cum a spus Cancelarul Hitler într'o cuvântare precedentă; pentru un secol, după spusa unor adversari; în tot cazul pentru multă vreme, după credinţa oamenilor cu o judecată sănătoasă şi nepărtinitoare.

Suntem azi la o cotitură a istoriei, asemănătoare cu aceea în care se găsea lumea veche, după bătălia dela Actium între Antoniu şi Octavian şi când nasul Cleopatrei, Regina Egiptului,—spun istoricii, — a determinat soarta Imperiului Roman şi cu el a lumei, cunoscută atunci, pentru mai multe secole.

Este nevoie, deci, a se examina pasagiile mai importante din acest discurs şi a se vedea concluziunile pe care însuşi Fuehrerul se pare că a voit să le lase a fi înţelese.

Inainte de aceasta, citind discursul, trebue să fac o constatare, din care se pot trage învăţăminte şi pentru alţii, de modul cum înţeleg cei mai puternici conducători de popoare, chiar în plină victorie, să se poarte faţă de opinia publică a ţărei lor.

Cancelarul Hitler, deşi învingătorul atâtor mari armate de toate felurile, cum nu a mai văzut lumea, de când este lumea; deşi convins că tot poporul german este ca niciodată alături de el şi-l idolatrizează; deşi succesele necontestate îi dă certitudinea aprobării unanime a ţării lui, totuşi el a găsit necesar să ia contact cu opinia publică a ţării sale, să-i justifice acţiunea de până acum şi să dea istoriei temeiurile, după care ea va avea să judece mâine opera săvârşită de el.

Fuehrerul Germaniei a socotit că, înainte de a merge mai departe, va fi mult mai tare pe hotărîrea pe care o va lua şi pe acţiunea pe care o va întreprinde, dacă, expunând în faţa reprezentanţilor ţării faptele politice, diplomatice şi militare, va cere şi consimţământul poporului său.

Este o concepţie care nu poate decât să umple de admiraţie pe ori ce om cu mintea întreagă, fiindcă vine din partea unui om ale cărui puteri dictatoriale au fost până acum, fără nici un greş, încununate de succes. Este o concepţie pe care eu am recomandat-o fără încetare conducătorilor noştri politici, ca şi factorilor răspunzători, fiindcă mi-am dat seama că în orice împrejurare contactul cu opinia publică a ţării, nu numai că nu slăbeşte, ci din contră întăreşte considerabil acţiunea de guvernământ.

Bineînţeles, informarea cinstită, fără urmă de echivoc şi fără umbră de bănuială a publicului; lămurirea lui în aşa fel ca orice dubiu să nu fie posibil; justificarea măsurilor ce se iau şi a politicii care se face, sunt atributele unei bune guvernări, nu numai sub o dictatură victorioasă, dar chiar şi sub orice imitaţie de regim forte, care n'a avut timpul să capete succese. Nu este totdeauna de rigoare ca un regim de pură dictatură, sau numai de imitaţie a ei, sau un regim democrat ori demagogic să aibă succese, dar este totdeauna necesar ca să ai şi sprijinul opiniei publice a ţării tale.

Cancelarul Hitler, produs al opiniei publice a ţării sale, a ţinut totdeauna seamă de acest comandament şi s'a socotit obligat să se adreseze poporului său ori de câteori a fost în ajun de a începe o acţiune deosebită. In toate împrejurările de la începutul guvernării sale, Fuehrerul a vorbit naţiunii germane, fie în Reichstag, fie în adunări naţionale, ca cele dela Nuerenberg, fie la Radio.

Spaţiul acestui articol nu îngăduie pentru azi, o analiză a celorlalte puncte importante din discursul Cancelarului Hitler. Ţin să atrag însă de pe acum atenţia asupra celor spuse în ce priveşte relaţiile cu Uniunea Republicilor Sovietice, din care se vede că înţelegerea cu acest stat este completă, conform celor stabilite la finele lui August 1939 şi se pune astfel capăt svonurilor şi iluziilor puse în circulaţie de unii cari văd realitatea aşa cum se rostogoleşte în imaginaţia lor, iar nu aşa cum o dau faptele şi precisiunile afirmate de cei în măsură să le facă.

STELIAN POPESCU

Palatul cultural şi statuia lui Vasile Lupu din Orhei

SITUAŢIA EVREILOR IN SISTEMUL GERMAN

de

ALEXANDRU REUS
Preşedintele Curţii Administrative Bucureşti

şi

AUREL PĂCURARIU
Consilier la aceiaşi Curte

AVOCAŢII

Printr'o a cincea complectare a legii dela Nürnberg, din Octombrie 1938, s'a revenit asupra dispoziţiunii din 1933, potrivit căreia avocaţii nearieni, admişi în barou înainte de 1 August 1914 precum şi foştii combatanţi în răsboiul mondial, fuseseră autozaţi să-şi exercite profesiunea. In consecinţă, prin această măsură, nici un avocat evreu nu mai poate pleda în cuprinsul Germaniei. Foştilor combatanţi li se pot acorda indemnităţi de întreţinere. Se pot autoriza în proporţii restrânse jurisconsulţi evrei, în serviciul exclusiv al evreilor. O parte din onorariile acestora serveşte pentru alimentarea fondului, din care se plătesc indemnizaţiile sus menţionate.

O interdicţie specială opreşte pe avocaţii creştini să apere interesele evreilor înaintea instanţelor sau să-i asiste în orice alt chip: ca sfătuitori în materie fiscală, de devize, etc. Avocaţii cari sunt însă notari pot instrumenta pentru mandanţii lor evrei dar numai în cadrul sferei de notariat. Interdicţia de mai sus nu se aplică atunci când este vorba de evrei, cetăţeni ai unui alt stat precum şi de amestecaţi, aceştia având dreptul la serviciile avocaţilor arieni.

Printr'o dispoziţie a locţiitorului Führer-ului din Ianuarie 1939, obligatorie pentru membrii partidului naţional-socialist, li s'a interzis acestora formal să reprezinte interesele evreilor. Ca o consecinţă, conducătorii organizaţiunilor profesionale ale evocaţilor, notarilor publici, experţilor economici şi aşa zişilor „Patentanwalt" (specialişti în materie de înregistrare de brevete de inventiuni) au dat dispoziţiuni similare, obligatorii pentru toţi membrii acestor organizaţiuni.

COMERŢUL

Evreii au fost excluşi întâi dela: comerţul cu arme, întreprinderi de pază, biurouri de informaţii şi urmăriri, mijlocirea transacţiilor imobiliare, comerţul cu imobile, agentura matrimonială (cu excepţia celor ce mijlocesc căsătorii exclusiv între evrei şi amestecaţi de primul grad, adică cu doi bunici evrei) precum şi biurouri de turism (ghizi). Pentru lichidarea întreprinderilor existente, legea din Iulie 1938 a fixat termenul de 31 Decembrie 1938. Deasemenea comerţul ambulant pe teritoriul Reichului nu poate fi exercitat de evrei.

Comerţul cu aur, platină, argint, pietre scumpe şi perle le-a fost interzis prin ordonanţa dela 3 Decembrie 1938. O oprelişte identică există în ce priveşte giuvaeruri şi obiecte de artă a căror valoare întrece 1000 RM.

La 12 Noembrie 1938, excluderea evreilor din viaţa economică germană a fost reglementată în modul următor:

„ART. 1. — Cu începere dela 1 Ianuarie 1939 evreii nu pot avea magazine de desfacere cu amănuntul, întreprinderi de expediţie şi case de comenzi. Deasemenea le este interzisă exercitarea unei meserii pe cont propriu.

Dela aceiaşi dată le este oprit să expună la târguri de orice fel şi expoziţii, mărfuri sau produse industriale, să facă reclamă pentru acestea sau să primească comenzi.

Intreprinderile evreeşti ce vor contraveni acestor dispoziţiuni vor fi închise prin organele poliţiei".

ART. 2. — Cu începere dela 1 Ianuarie 1939, evreii sunt opriţi a fi conducători de întreprinderi în sensul legii pentru organizarea muncii naţionale din 20 Ianuarie 1934.

Evreul angajat în calitate de conducător într'o întreprindere economică, urmează a fi concediat cu un preaviz de 6 săptămâni. La expirarea termenului de preaviz se sting toate drepturile celui angajat, rezultând din contractul denunţat, în special cele privitoare la pensie sau indemnităţi de licenţiere.

ART. 3. — Evreul nu poate fi membru al unei cooperative.

Membrii evrei ai cooperativelor încetează a mai face parte din acestea la 31 Decembrie 1938, fără nici un fel de notificare sau preaviz special.

ART. 4. — Miniştrii de resort sunt autorizaţi să reglementeze punerea în aplicare a dispoziţiunilor de mai sus. Ei pot admite excepţiuni în măsura în care acestea sunt necesare, ca urmare a arianizării unei întreprinderi evreeşti, pentru lichidarea ei sau în cazuri speciale pentru asigurarea şi satisfacerea cerinţelor pieţii".

DEFINIREA INTREPRINDERII EVREEŞTI

Asupra noţiunii de întreprindere evreiască ne lămureşte a treia complectare la legea dela Nürnberg (Iunie 1938):

„ART. 1. — O întreprindere este socotită evreiască dacă proprietarul ei este evreu. O societate în nume colectiv sau în comandită este evreiască dacă unul sau mai mulţi asociaţi cu răspundere personală sunt evrei. Intreprinderea unei persoane ju-

(Continuare in pag. 3-a)

„GIORNALE d'ITALIA" DESPRE SITUAŢIA DIN BALCANI

Roma, 20 (Rador). — „Giornale D'Italia" observă că situaţia în Balcani s'a îmbunătăţit simţitor.

Italia — scrie ziarul — nu poate decât să se bucure de această mişcare de clarificare manifestată în Balcani, mişcare în totul conformă politicii italiene, care a urmărit totdeauna să salveze pacea europeană.

De altfel, — închee „Giornale D'Italia" — această clarificare este unul din rezultatele fericite ale activităţii moderatoare, desfăşurată de puterile axei în această zonă a Europei.

ROMA IN TIMPUL NOPŢII

Roma, 20 (Rador). — Agenţia „Stefani" transmite:

Spectacolul pe care îl oferă actualmente Roma în timpul nopţii este deosebit de frumos şi cu totul nou, deoarece este prima dată când, de când Roma a devenit capitala Italiei, ea este inundată de lumina lunei pline, fără ca această lumină naturală să fie turburată sau slăbită de lumina electrică.

Oraşul a luat, cu superbele sale monumente un aspect feeric, care îmbie pe locuitori să se plimbe bucuroşi pe străzi şi prin parcuri până târziu noaptea.

Acesta este cel mai mare folos al întunecării complete în timpul nopţii datorită războiului.

Se revine astfel la viaţa şi obiceiurile romane, cu plimbări în nopţi cu lună plină şi cu înfrumuseţarea acestor plimbări prin cântece muzică şi o mare consumaţie de răcoritoare în plină stradă.

PRIZONIERII...

O tabără de prizonieri căzuţi la germani

AU-ÎNCEPUT SĂ SOSEASCĂ IN ŢARĂ

CETĂŢENII ROMÂNI DIN BASARABIA ŞI NORDUL BUCOVINEI, CARI NU S'AU PUTUT EVACUA LA TIMP

Comisariatul general pentru asistenţa populaţiei venită din Basarabia şi Bucovina de Nord, de pe lângă ministerul de interne, comunică:

Se aduce la cunoştinţa celor interesaţi că din ziua de 19 Iulie a. c. au început să se facă trecerile în ţară a cetăţenilor români din Basarabia şi Bucovina de Nord, cari nu s'au putut evacua la timp.

Primul lot de 352 de persoane a sosit la Iaşi.

Numele persoanelor sosite în ţară vor fi date publicităţii pe măsura sosirii tablourilor cu cei trecuţi în ţară, dela comisiile respective.

Desconcentrări in Grecia

Belgrad, 20 (Telegraph Orient). — *Ziarul „Politika" publică o ştire din Atena, că rezerviştii aviatori chemaţi în ultimul timp sub drapel au fost trimişi la vatră. Mai departe, că toate minele puse de marina greacă în apele teritoriale greceşti au fost scoase, aşa încât navigaţia în apele greceşti este iar asigurată. In fine, acelaş ziar anunţă că a fost înfiinţată o linie directă de pasageri Pireu-New-York şi că vapoarele „Anghira" şi „Athena" vor începe în curând serviciul în această direcţie. Părţile beligerante au fost înştiinţate de această hotărâre a Greciei.*

Botezul moştenitorului prezumtiv al Coroanei Elene

Atena, 20 (Rador). —La ora 11 a avut loc botezul moştenitorului prezumptiv al Coroanei elene, care a primit numele de Constantin.

Pentru ceremonie a fost folosită aceeaşi cristelniţă ca şi la botezul regelui Constantin, bunicul micului prinţ, de glorioasă şi fericită memorie.

Ceremonia a avu loc la palatul regal, într'un cadru solemn.

Felul cum ea a decurs a fost difuzată prin radio.

Intreaga Grecie, pavoazată, participă la bucuria Familiei Regale.

Radio Basarabia Chişinău

Copii din Anglia opriţi in Canada

New-York, 20 (Rador). — Corespondentul agenţiei D. N. B. transmite:

Sâmbătă au sosit într'un port din Canada Orientală 851 de copii, venind din Anglia.

Printre ei se află 125 de copii ai membrilor corpului profesoral dela universitatea din Oxford.

Femee pilot

decorată in Anglia

Londra, 20 (B. T. N.). — Cea dintâi femeie care serveşte în corpul auxiliar al detaşamentelor de aviaţie engleze a fost propusă spre decorare. Este vorba de caporalul Joan Pearson. D-ra Pearson a reuşit să salveze din sfărâmăturile unui avion în flăcări pe pilotul rănit, deşi ştia că avionul avea la bord bombe care puteau să explodeze din secundă în secundă. Când se găsea la 30 de metri distanţă de rămăşiţele avionului, bomba a explodat, rănindu-l pe pilot. Joan Pearson l-a acoperit pe pilot cu corpul ei, spre a-l feri de schije.

*

„Daily Telegraph" mai anunţă că într'o mică comună din Suffolk a fost organizat un corp special de observatori femei, cari zi şi noapte pândesc pe paraşutişti. Cea mai în vârstă dintre femeile cari aparţin acestei organizaţii are 70 de ani, iar cea mai tânără 17.

Serviciu religios

pentru pomenirea Regelui Ferdinand

Roma, 20 (Rador). — *Sâmbătă 20 Iulie a avut loc la Montecasino, în apropiere de Napoli, un serviciu religios cu ocazia comemorării celor 13 ani dela moartea Regelui Ferdinand.*

Au luat parte la această pioasă comemorare: d-na şi d. N. Petrescu Comnen, ambasadorul României pe lângă Vatican; d-na şi d. Raoul Bossy, ministrul României; d-na Micaela Catargi; d-na şi d. colonel M. Ştefănescu, ataşat aero-naval; d-na şi d. Alexandru Gregorian; d. Galitza, consilier de legaţie şi d. Vintilă Horia, ataşat de presă.

Mânăstirea dela Montecasino este cea mai celebră din Europa, atât pentru vechimea ei, cât şi pentru biblioteca în care se găsesc manuscrise de mare valoare. Aci se găseşte şi un manuscris al Reginei-Elisabeta din 1882, donat mânăstirei după moartea micei principese Maria. M. S. Regele Carol II a făcut în 1934 o însemnată donaţie, din care în fiecare an se comemorează amintirea celor doi regi ai României. In galeria în care se află mormântul Sfântului Benedetto, stemele primilor doi regi ai ţării strălucesc alături de cele mai nobile blazoane ale Europei.

Anglia respinge

apelul Cancelarului Hitler

Londra, 20 (Rador). — **Agenţia „Reuter" transmite:**

Referindu-se la oferta de pace a d-lui Hitler, în cursul unei emisiuni la radio în limba germană, a lui „British Broad Casting Corporation", comentatorul a declarat:

„Noi respingem apelul dv. Raţiunea noastră, forţa noastră naţională, sentimentele noastre de onoare şi justiţie şi simţul nostru de responsabilitate faţă de lume cer ca să luptăm cu toate forţele noastre pentru libertatea pe care dv. doriţi să o distrugeţi".

Comentariile italiene asupra expunerii Fuehrerului

Prin telefon, dela corespondentul nostru din Roma

Roma, 20 Iulie

Impresiile cercurilor politice locale asupra discursului cancelarului Hitler sunt extrem de favorabile şi inspirate de cel mai viu sentiment de aprobare. In adevăr, discursul, care a provocat o profundă impresie, e considerat ca un act de mare generozitate.

Se relevă tonul profund uman întrebuinţat de Fuehrer în cele adresate poporului englez şi posibilitatea pe care acesta o mai are de a evita ororile unui război de distrugere. Deasemeni, se relevă categorica deosebire, pe care a făcut-o între popor şi guvernanţii responsabili ai actualului conflict.

Cunoscutele precedente ale actualului şef al guvernului britanic nu dau mare speranţă că actul de generozitate, fără precedent, făcut de cancelarul Hitler, va fi înţeles.

In adevăr, primele reacţiuni ziaristice engleze, după ştirile sosite aici din Spania şi Portugalia, par toate inspirate de o categorică intransigenţă. Dar, în acest caz, se va putea spune din partea Germaniei naziste: totul a fost încercat, chiar dincolo de limita posibilului, spre a se evita o catastrofă, pe care ea n'a voit-o.

Englezii îşi vor da seama de erorile comise, când va fi prea târziu. Istoria va judeca şi va condamna pe cei vinovaţi de ceeace s'a întâmplat.

Mult interes a produs aici ceeace a spus Fuehrerul despre raporturile cu Rusia. In ce priveşte partea referitoare la Italia, ea a produs o adâncă satisfacţie, deoarece s'a confirmat astfel, încă odată, prin cuvântul Fuehrerului, cât de intime şi profunde sunt legăturile între cele două ţări ale Axei prietene şi aliate.

ENRICO CAPRILE